



**RDLP W ŁODZI** .....  
*Nadleśnictwo Brzeziny*  
*w Kaletniku*





### Nadleśnictwo Brzeziny w Kaletniku

95-040 Kuluszki, ul. Główna 3

tel. 44 714 15 51, 44 714 69 88, fax 44 714 15 52

www.lodz.lasy.gov.pl/web/brzeziny, e-mail: brzeziny@lodz.lasy.gov.pl



### VEGA Studio Adv. Tomasz Müller

82-500 Kwidzyn, ul. Grudziądzka 22/3A

www.grupavega.pl, e-mail: biuro@grupavega.pl

### Tekst:

Paweł Grabczyk

### Zdjęcia:

Archiwum Nadleśnictwa Brzeziny

### Opracowanie graficzne i przygotowanie do druku:

Remigiusz Dalecki

### Marketing:

Adam Talarczyk

Wszelkie prawa zastrzeżone / All rights reserved

Printed in Poland – Kwidzyn 2013

Przedruk i powielanie w jakiegokolwiek formie jest zabronione.

ISBN 978-83-63926-76-2



Powierzchnia lasów w Polsce wynosi ponad 9 mln ha, co stanowi blisko 29% powierzchni kraju w tym powierzchnia zarządzana przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe wynosi 7,6 mln ha.

Tak ogromne dobro narodowe zostało powierzone leśnikom, od których wymaga się wielkiej troski i dbałości o powierzony majątek. Od leśników społeczeństwo oczekuje fachowego zarządzania, które zapewni przyszłym pokoleniom swobodny dostęp do wszystkich darów lasu. Dzięki ofiarnej pracy pokoleń leśników dzisiejsze lasy są w bardzo dobrej kondycji, uchodząc za wzór w Europie.

Pozyskiwane drewno znajduje wiele zastosowań i jest bardzo dobrym, nie powtarzalnym surowcem ekologicznym, którego nie można niczym zastąpić.

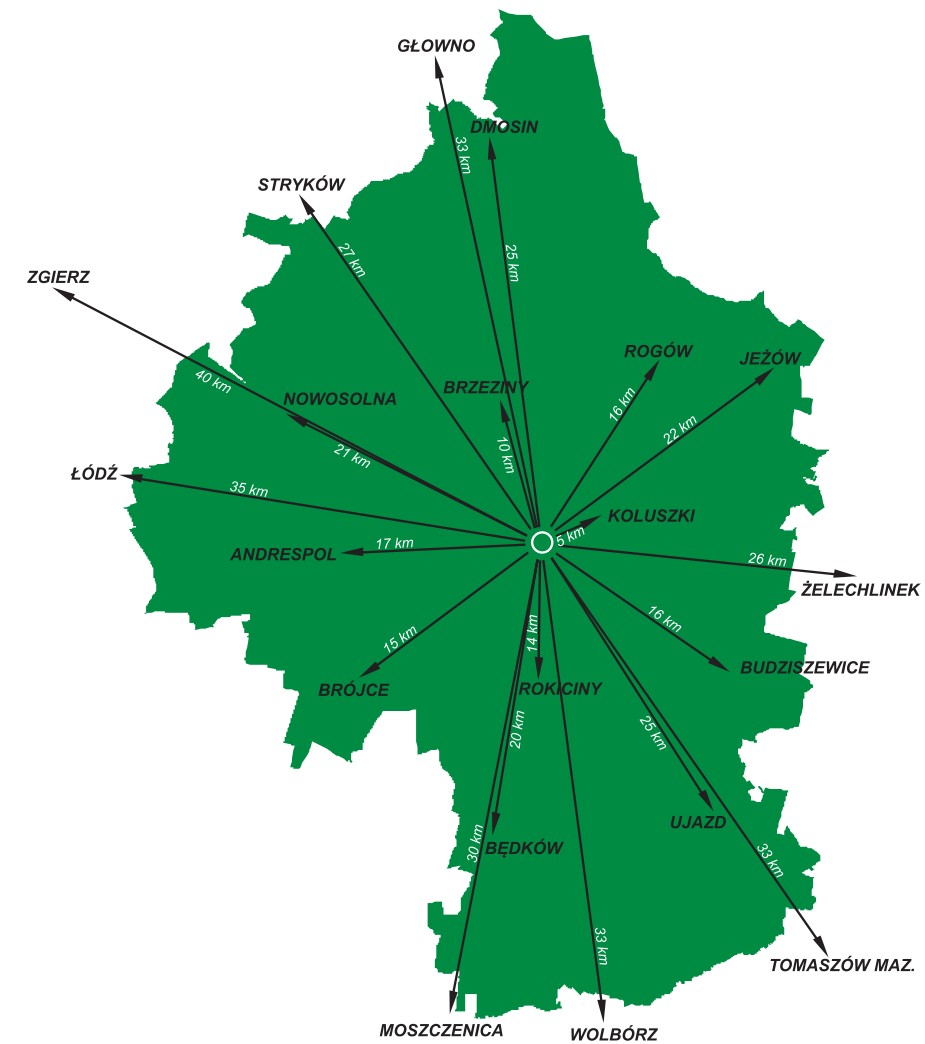
## Tytułem wstępu



Dzięki zrównoważonej gospodarce leśnej z roku na rok zwiększa się powierzchnia naszych lasów. Choć lasy województwa łódzkiego stanowią niewielki ułamek lasów w Polsce to dzięki ich olbrzymiej różnorodności posiadają wspaniałe, unikalne wręcz walory przyrodnicze. Wielogatunkowe, zróżnicowane wiekowo i wysokościowo drzewostany stanowią doskonałe miejsce do występowania wielu gatunków roślin i zwierząt, także tych bardzo rzadkich i chronionych. Całości dopełniają niezwykle, pagórkowate krajobrazy przeciętane wijącymi się licznymi rzekami: Mrogą, Mroźnicą, Moszczenicą oraz licznymi, czystymi rzeczkami. Dodatkowym walorem ziemi łódzkiej jest jej bogata historia, której ślady można znaleźć w licznych cmentarzach z czasów I Wojny Światowej i zabytkowych kościołach.

Wszystko to czyni ziemię łódzką ciekawą i niezwykłą, pełną uroku i niespodzianek. Dlatego serdecznie zapraszamy Państwa do odwiedzenia i poznania uroków lasów Nadleśnictwa Brzeziny. Wierzymy, że na zawsze pozostaną już w Państwa pamięci.

Nadleśniczy z załogą.



## Szanowni Państwo

Nadleśnictwo składa się z dwóch obrębów leśnych: Brzeziny i Regny, których łączna powierzchnia stanowi 15 696 ha. Zasięg terytorialny nadleśnictwa wynosi 1214 km<sup>2</sup>.

Największym miastem położonym w zasięgu działania nadleśnictwa jest Łódź. W skład nadleśnictwa wchodzi 12 leśnictw oraz gospodarstwo szkółkarskie „Mikołajów”.

Z Nadleśnictwem Brzeziny sąsiadują:

- od północy - Nadleśnictwo Kutno,
- od wschodu - Nadleśnictwo Skierniewice i Spała,
- od południa - Nadleśnictwo Smardzewice i Piotrków,
- od zachodu - Nadleśnictwo Grotniki i Kolumna.



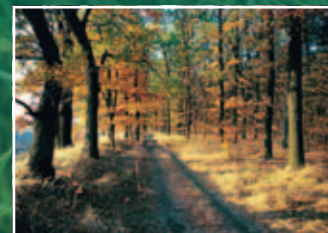


## Leśny Kompleks Promocyjny Lasy Spalsko-Rogowskie

LKP „Lasy Spalsko-Rogowskie” obejmują dwa Nadleśnictwa: Spała i Brzeziny oraz Leśny Zakład Doświadczalny (LZD) Rogów.

Celem i zadaniem Leśnego Kompleksu Promocyjnego Lasy Spalsko-Rogowskie jest:

- wszechstronne rozpoznanie stanu biocenozy leśnej i kierunków zachodzących w niej zmian;
- trwałe zachowanie lub odtworzenie naturalnych walorów lasu metodami racjonalnej gospodarki leśnej prowadzonej na zasadach ekologicznych;
- integrowanie celów gospodarki leśnej z aktywną ochroną przyrody;
- promowanie wielofunkcyjnej i zrównoważonej gospodarki leśnej;
- prowadzenie prac badawczych i doświadczaństwa leśnego w aspekcie upowszechniania zasad ekorozwoju na całym obszarze działania LP;
- prowadzenie szkoleń leśników i edukacji ekologicznej społeczeństwa.



## Rys historyczny

Nadleśnictwo Brzeziny z siedzibą w m. Brzeziny utworzyły niemieckie władze okupacyjne w czasie I wojny światowej.

W skład obecnego Nadleśnictwa Brzeziny wchodzi w większości lasy będące przed wybuchem II wojny światowej w 1939 r. własnością państwową (ok. 9 000 ha) oraz upaństwowione na mocy ustawy o reformie rolnej lasy większej własności ziemskiej. W skład nadleśnictwa weszły też fragmenty byłych lasów prywatnych, przekazanych w zamian za rentę na Państwowy Fundusz Ziemi przez okolicznych rolników.

Na podstawie stanu lasu można stwierdzić, że do 1939 r. prowadzona była gospodarka zrębowa ze 100-letnią koleją rębą, a w lasach będących własnością prywatną stosowano niższą, 80-letnią kolej rębą.

W czasie I wojny światowej na naszym terenie miała miejsce „Bitwa Łódzka” w której w ciągu 1 dnia poległo 20 tysięcy walczących z sobą Niemców i Rosjan, a także wcielonych do wojsk okupantów Polaków.

Nadleśnictwo Brzeziny w obecnych granicach, w skład, którego, wchodzi obręb: Brzeziny i Regny, istnieje od 1 stycznia 2004 r.





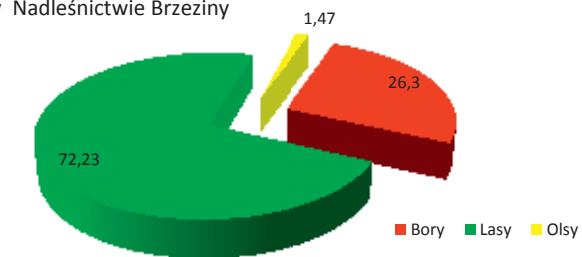
## Charakterystyka Nadleśnictwa Brzeziny



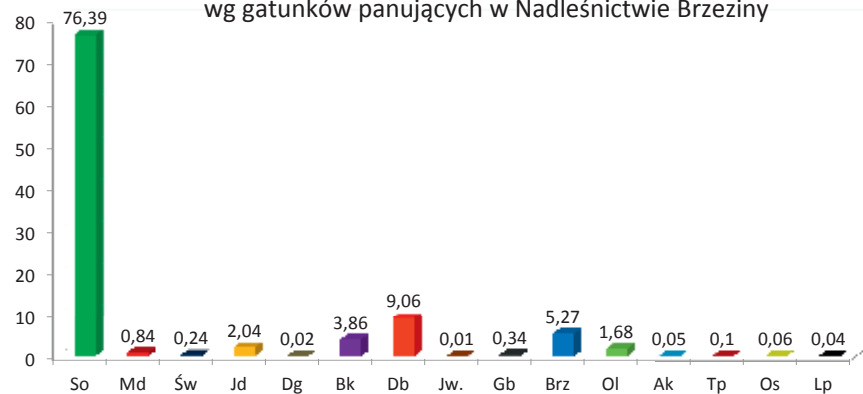
Obszar Nadleśnictwa charakteryzuje się wysokimi walorami przyrodniczymi, na które składają się drzewostany odznaczające się wysokim stopniem naturalności, zbiorowiska roślinne z dużym udziałem roślin chronionych i rzadkich, bogata flora i fauna. Rzeźba terenu jest urozmaicona. Niewielkie wzgórza poprzecinane dolinami rzecznyymi tworzą przepiękny krajobraz.

Obszar zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Brzeziny położony jest w obrębie Równiny Piotrkowskiej zwanej w tej części Równiną Kolużkowską oraz Wyżyny Łódzkiej. Główne rysy rzeźby terenu wiążą się ze zlodowaceniem środkowopolskim.

Procentowy udział typów siedliskowych lasu w Nadleśnictwie Brzeziny



Procentowy udział powierzchni drzewostanów  
wg gatunków panujących w Nadleśnictwie Brzeziny



Dominującą cechą krajobrazu północnej części nadleśnictwa są wzgórza i pagórki, które tworzą oś przednią Wzniesień Łódzkich, z wysokością dochodzącą do ok. 284 m. n.p.m. Wzniesienia te wyraźnie kontrastują z położonymi o ok. 100 m niżej terenami pradoliny, które są najbardziej widoczne na terenie tzw. Krawędzi Wyżyny Łódzkiej. Dominującym siedliskiem na terenie Nadleśnictwa jest las mieszany świeży, który zajmuje 43,40% powierzchni leśnej. To żyzne siedlisko stwarza dogodne warunki do rozwoju dla najbardziej wymagających drzew leśnych rosnących w naszym kraju.

Głównym gatunkiem w drzewostanach Nadleśnictwa Brzeziny jest sosna, której udział pod względem powierzchniowym i masowym jest największy. Drugim gatunkiem jest dąb, w następnej kolejności brzoza, buk, jodła, modrzew, jawor, jesion, grab, topola, osika i lipa.

Powierzchnia 9198,51 ha lasów znajdujących się w zarządzie Nadleśnictwa została uznana za lasy ochronne, wśród których wyróżniamy: wodochronne, glebochronne stanowiące drzewostany nasienne, cenne fragmenty rodzimej przyrody a także lasy wokół miasta Łodzi.





Prawie cały obszar Nadleśnictwa objęto różnymi formami ochrony prawnej, w tym:

**+ Rezerваты Przyrody:**

- „Gałków”
- „Łaznów”
- „Rawka”
- „Parowy Janinowskie”
- „Wiączyń”
- „Struga Dobieszowska”

**+ Park Krajobrazowy Wzniesień Łódzkich**

**+ Obszary chronionego Krajobrazu:**

- „Mrogi i Mroźcy”
- „Górnej Rawki”
- „Dolina Miazgi pod Andrespołem”
- „Dolina Wolbórki”

**+ Zespoły Przyrodniczo-Krajobrazowe**

- „Dolina Mrogi”
- „Górna Mroźca”
- „Rochna”
- „Źródła Neru”

**+ Obszary Natura 2000:**

- Obszar Ochrony Siedlisk „Buczyna Gałkowska” (kod PLH 100016)
- Obszar Ochrony Siedlisk „Buczyna Janinowska” (kod PLH 100017)
- Obszar Ochrony Siedlisk „Dąbrowy Świetliste koło Redzenia” (kod PLH 100019)
- Obszar Ochrony Siedlisk „Wola Cyrusowa” (kod PLH 100034)

**+ Pomniki Przyrody 22 pojedyncze drzewa**

**+ Stanowisko Dokumentacyjne (odstąpienie geologiczne w Niesułkowie)**







## Gospodarka leśna

W lasach Nadleśnictwa Brzeziny występują także chronione gatunki roślin, grzybów i zwierząt. Wśród najciekawszych można by wymienić: dzwonecznik wonny, lilie złotogłów, wawrzynek wilczełyko, widłak goździsty i wiele innych cennych przyrodniczo roślin.

Nie brakuje również zwierząt chronionych jak bóbr europejski, który zadomawia się w malowniczych dolinach rzecznych.

Trwale zrównoważona gospodarka leśna oznacza działalność zmierzającą do ukształtowania struktury lasów i ich wykorzystania w sposób i tempie zapewniającym trwałe zachowanie ich bogactwa biologicznego, wysokiej produktywności oraz potencjału regeneracyjnego, żywotności i zdolności do wypełniania teraz i w przyszłości, wszystkich ważnych ochronnych, gospodarczych i socjalnych funkcji na poziomie lokalnym, narodowym i globalnym, bez szkody dla innych ekosystemów.





Cięcia rębne prowadzone są tzw. rębniami złożonymi w wyniku których powstały lasy charakteryzujące się dużym zróżnicowaniem gatunkowym, wiekowym oraz wysokościowym i polegają na stopniowym wyjmowaniu pojedynczych drzew aż do uzyskania nowego pokolenia.

Oprócz tzw. cięć rębnych wynikających z wieku rębności wykonuje się w lesie również tzw. cięcia pielęgnacyjne, które mają na celu wyprzedzenie naturalnych procesów wydzielania się drzew, które w wyniku konkurencji o wodę, światło i składniki pokarmowe zaczynają zamierać. Zdarza się, że drzewa zostają opanowane przez grzyby lub owady, stają się słabsze i zaczynają umierać.

W takiej sytuacji wykonuje się tzw. cięcia sanitarne dzięki czemu tak cenny surowiec jakim jest drewno, nie ulega zniszczeniu. Dzięki tym zabiegom las utrzymuje się w dobrej kondycji zdrowotnej. Pozyskany surowiec drzewny jest sprzedawany do różnych zakładów przemysłu drzewnego a także na potrzeby lokalnych społeczności.

Użytkowanie lasu jest realizowane na poziomie określonym przyrodniczymi warunkami produkcji, wymogami hodowlanymi i ochronnymi i ma na celu zachowanie trwałości lasu i zwiększanie jego zasobów. Wielkość pozyskania drewna tzw. etat cięć określony jest w Planie Urządzenia Lasu, który zatwierdza Minister Środowiska i nie może być przekroczony. Nadleśnictwo Brzeziny pozyskuje średnio rocznie około 72 tys. metrów sześciennych drewna.



## Hodowla lasu

Celem hodowli lasu jest uzyskanie drzewostanów trwałych, stabilnych i żywotnych a przy tym bardzo dobrych jakościowo. Hodowla lasu jest próbą naśladowania naturalnych procesów zachodzących w przyrodzie w celu zachowania, przywracania i wzbogacania różnorodności lasów. Przeciętny wiek lasów na terenie Nadleśnictwa Brzeziny wynosi 78 lat, natomiast przeciętna zasobność wynosi 289 m<sup>3</sup>/ha. Należy zauważyć, że w kolejnych okresach gospodarczych następował stopniowy wzrost przeciętnego wieku i zasobności drzewostanów, zarówno w obrębach leśnych jak i w całym Nadleśnictwie.

W skali całego Nadleśnictwa Brzeziny struktura wiekowa drzewostanów, jest korzystna w kontekście stosowanych w nadleśnictwie sposobów zagospodarowania rębiami złożonymi ze średnim i długim okresem odnowienia.

Zwarcie i zagęszczenie drzewostanów jest w większości optymalne, co świadczy o właściwej intensywności i technice wykonywanych cięć pielęgnacyjnych. Wprowadzane główne gatunki lasotwórcze takie jak buk, jodła, dąb, reprezentują miejscowe ekotypy, dostosowane do warunków siedliskowych i klimatycznych.





Wyselekcjonowane najcenniejsze drzewostany stanowią podstawę gospodarki nasiennej, realizowanej w Nadleśnictwie poprzez selekcję populacyjną i indywidualną.

Z bazy nasiennej, w skład której wchodzi:

- gospodarcze drzewostany nasienne o łącznej powierzchni 497,53 ha,
  - wyłączone drzewostany nasienne o łącznej powierzchni około 70,52 ha,
  - drzewa mateczne – 16 szt.
- pozyskujemy nasiona dobrej jakości.

W strukturze organizacyjnej nadleśnictwa wyodrębniono leśnictwo szkółkarskie Mikołajów, zajmujące się produkcją sadzonek. Produkcja sadzonek prowadzona jest metodą tradycyjną w uprawie polowej oraz w namiotach.

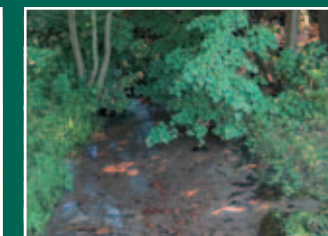


## Ochrona lasu

Ochrona lasu jest ważną częścią racjonalnej gospodarki leśnej, polega na identyfikowaniu zagrożeń występujących w środowisku leśnym i skutecznym ich wyeliminowaniu. Gradacje owadów, susze i pożary, silne wichury mogą prowadzić do osłabienia ekosystemów leśnych. Poprzez umiejętnie prowadzoną ochronę lasu w połączeniu z innymi działaniami gospodarki leśnej wzmacnia się naturalną odporność lasu na działanie destrukcyjnych czynników.

Zagrożenia, którymi zajmuje się ochrona lasu można podzielić na trzy grupy:

**ZAGROŻENIA BIOTYCZNE** - do których możemy zaliczyć choroby grzybowe, szkodniki owadzie oraz szkody powodowane przez zwierzynę i gryzonia.



Na terenie Nadleśnictwa Brzeziny dzięki prowadzeniu racjonalnej gospodarki leśnej na podstawach ekologicznych zagrożenia biotyczne występują w niewielkim stopniu. Szkody od zwierzyny obejmują zgrzyzanie młodego pokolenia drzew, spalowanie, szczególnie oraz wydeptywanie upraw. Mimo znacznego rozmiaru powierzchniowego, nasilenie szkód powodowanych przez zwierzynę ocenia się jako umiarkowane. Nie ma także w nadleśnictwie większych problemów z gradacjami szkodliwych owadów z wyjątkiem okresowo występujących szkód od chrabąszczy.

**ZAGROŻENIA ABIOTYCZNE** – do których możemy zaliczyć anomalie pogodowe jak susze, silne wiatry i opady, ekstremalne temperatury.

Z czynników abiotycznych mających duży wpływ na prawidłowy rozwój lasu należy wymienić przede wszystkim szkody wyrządzane przez silne wiatry i okiślenie. W umiarkowanej intensywności występują niemal corocznie.

**ZAGROŻENIA ANTROPOGENICZNE** – które powodowane są działalnością człowieka.

Nadleśnictwo Brzeziny położone jest w większości w regionie o charakterze podmiejskim, sąsiedztwo dużego miasta Łodzi, powoduje szereg istotnych zagrożeń dla elementów środowiska przyrodniczego. Najważniejsze z nich to notoryczne zaśmiecanie lasów i powstawanie tzw. „dzikich” wysypisk śmieci, które są na bieżąco usuwane przez służby leśne, często we współpracy z szkołami, zakładami pracy, samorządami i innymi lokalnymi grupami działania.

Z uwagi na bogaty skład gatunkowy, złożoną strukturę drzewostanów oraz żyzne siedliska leśne, zagrożenie pożarowe większości lasów Nadleśnictwa nie jest duże.



## Łowiectwo

Teren Nadleśnictwa jest atrakcyjny ze względu na możliwości hodowli zwierzyny łownej. Głównym celem gospodarki łowieckiej na tym terenie jest hodowla jelenia, daniela, sarny i dzika. Mniejsze znaczenie ma gospodarowanie zwierzyną drobną, która jest w regresie, szczególnie zajęć i kuropatwa. Spośród drapieżników występują u nas lisy, borsuki, jenoty, tchórze i kuny. Przez nasze tereny przechodzi szlak migracyjny łosi, które okresowo bytują w naszych lasach.

Corocznie na terenie obwodów łowieckich jest wykonywana inwentaryzacja zwierzyny łownej. Dzięki jej wynikom można określić liczebność i strukturę płci poszczególnych gatunków i nadzorować gospodarkę łowiecką w oparciu o roczne i wieloletnie plany łowieckie.

Na terenie Nadleśnictwa Brzeziny znajduje się 18 obwodów dzierzawionych przez 15 kół łowieckich oraz 1 Ośrodek Hodowli Zwierzyny w Wiączyńcu. Prowadzona przez nas Zagroda Hodowli Daniela w Regnach ma na celu wzbogacenie puli genowej w populacji danieli żyjących w Polsce.





## Edukacja

Edukacja leśna społeczeństwa jest jednym z ważnych zadań realizowanych przez Lasy Państwowe. Ma ona na celu upowszechnienie w społeczeństwie wiedzy o środowisku leśnym oraz wielofunkcyjnej zrównoważonej gospodarce leśnej, podnoszenie świadomości społeczeństwa w zakresie racjonalnego i odpowiedzialnego korzystania z wszystkich funkcji lasu oraz budowaniu zaufania społecznego do leśników.

Nadleśnictwo Brzeziny realizuje zadania edukacyjne poprzez:

- zajęcia z dziećmi i młodzieżą w Izbie Edukacji Leśnej,
- spotkania z leśnikami na ścieżkach dydaktycznych, oraz innych urokliwych zakątkach leśnych,
- wizytach w szkołach, podczas których prowadzone są zajęcia dydaktyczne,
- konkursach edukacyjnych,
- wspólnych akcjach jak „Czysty Las”, „Sprzątanie Świata” czy „Święto Drzewa”.





## Turystyka

Tereny Nadleśnictwa są niezwykle atrakcyjne turystycznie ze względu na lesistość terenu oraz łagodne, niezwykle malownicze wzniesienia, które stwarzają doskonałe warunki do uprawiania turystyki pieszej, rowerowej i konnej.

Aktywny wypoczynek ułatwia istniejąca sieć szlaków turystycznych, punktów widokowych, parkingów śródleśnych a także ścieżki dydaktyczne wyposażone w tablice poglądowe.

Mała retencja nizinna jest przedmiotem szczególnej troski nadleśnictwa. Poczynając od 2005 roku wybudowano 12 zbiorników wodnych.

Łączna powierzchnia nowo wybudowanych na terenie nadleśnictwa Brzeziny zbiorników wodnych wynosi 7.19 ha. Śródleśne stawy są ulubionym miejscem wypoczynku okolicznych mieszkańców.







## Przewodnik GPS

Izba Edukacji Leśnej przy siedzibie Nadleśnictwa Brzeziny

- Dane GPS 019°47'22,94" E 51°43'48,26" N

Punkt Edukacji Leśnej „Kapliczka Św. Franciszka” w Będzelinie

- Dane GPS 019°47'10,25" E 51°43'08,62" N

Punkt Edukacji Leśnej w leśnictwie Tadzín

- Dane GPS 019°47'04,51" E 51°49'46,42" N

Leśna Wiata Edukacyjna w leśnictwie Gałków

- Dane GPS 019°41'29,01" E 51°44'05,59" N

Leśna Wiata Edukacyjna w leśnictwie Budziszewice

- Dane GPS 019°55'59,77" E 51°39'29,12" N

Leśna Wiata Edukacyjna w leśnictwie Włoczyń

- Dane GPS 019°39'23,40" E 51°46'01,70" N

Leśna Wiata Edukacyjna w leśnictwie Żywocin

- Dane GPS 019°50'58,80" E 51°33'42,60" N

Leśna Ścieżka Dydaktyczna w leśnictwie Zieleni

- Dane GPS 019°50'03,96" E 51°42'34,32" N

Leśna Ścieżka Dydaktyczna w leśnictwie Gałków

- Dane GPS 019°41'26,76" E 51°44'07,78" N

Leśna Ścieżka Dydaktyczna „Szlakiem Bitwy Łódzkiej w leśnictwie Gałków

- Dane GPS 019°42'57,46" E 51°42'50,34" N

Leśna Ścieżka Dydaktyczna w leśnictwie Budziszewice

- Dane GPS 019°55'58,52" E 51°39'29,89" N

Parking Leśny Paprotnia

- Dane GPS 019°41'44,32" E 51°48'13,96" N

W granicach nadleśnictwa znajdują się wiele miejsc pamięci narodowej.

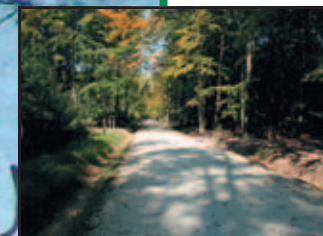
Na naszym terenie znajdują się:

- groby powstańców styczniowych,
- cmentarze z okresu I i II wojny światowej,
- pomniki i tablice poświęcone historii walk i męczeństwa.





NADLEŚNICTWO Brzeziny w Kaletniku  
 ul. Główna 3, 95-040 Koluszki  
 tel.: 44 714 15 51 / fax: 44 714 15 52  
 e-mail: brzeziny@lodz.lasy.gov.pl  
 www.lodz.lasy.gov.pl/brzeziny



SERDECZNIE ZAPRASZAMY!

Kontakty do leśniczych:

Lp.	Leśnictwo	Telefon
1.	Poćwiardówka	519 539 461
2.	Janinów	519 539 481
3.	Tadzin	519 539 463
4.	Wiączyń i OHZ	519 539 464
5.	Kraszew	519 539 465
6.	Rokiciny	519 539 466
7.	Gańków	519 539 467
8.	Redzeń	519 539 469
9.	Zieleń	519 539 471
10.	Wykno	519 539 472
11.	Budziszewice	519 539 472
12.	Żywocin	519 539 474
13.	Szkółka Mikołajów	519 539 483



**Lasy Państwowe  
zapraszamy**